

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

14 december 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de afbakening van groengebieden en landbouwgebieden

Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

Dinsdag 14 december 2004

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.06 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de afbakening van groengebieden en landbouwgebieden

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sannen tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de afbakening van groengebieden en landbouwgebieden.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, u hebt op 3 december een uitgebreid bezoek gebracht aan heel wat mensen die te maken hebben met alle facetten van de landbouw in Limburg. Ik ben erg verheugd dat u dergelijke interesse tentoonspreidt.

Naar aanleiding van dit bezoek verschenen er persberichten. Eén element heeft mijn bijzondere aandacht getrokken in deze berichten, waar over de afbakening van landbouwgronden en groengebieden werd gesteld: 'Vooral in de provincie Limburg worden er te veel groengebieden in het voordeel van de landbouwgronden afgebakend en daar moet inderdaad dringend iets aan veranderen.'

Wat ook de betekenis is en wie ook verantwoordelijk is voor deze uitspraak, ze gaf in elk geval de indruk te worden onderschreven door de minister-

president. Ik was hierdoor enigszins verrast. Na de jongste interviews die we hebben gelezen, leggen de parlementsleden sowieso enige voorzichtigheid aan de dag over de relevantie van dergelijke persartikels. Mijnheer de minister-president, omdat ik niet goed begrijp waarop dit bericht is gebaseerd, wil ik u een aantal zaken vragen.

Ik ben het volkomen met u eens dat er dringend werk moet worden gemaakt van de afbakening van de landbouwgebieden. Dit heeft te lang op zich laten wachten. De verantwoordelijkheid ervan lag in de vorige regering bij de minister van Ruimtelijke Ordening maar ik ben blij dat de minister van Landbouw deze verantwoordelijkheid nu naar zich toetrekt. Daarnaast is er de verantwoordelijkheid voor de afbakening van de groengebieden. Hier werden stappen in gezet, namelijk de eerste fase in de afbakening van het VEN en de realisatie van enkele RUP's.

Toen ikzelf minister van Leefmilieu en Landbouw was, heb ik ervoor geopteerd dat wanneer we nieuwe uitvoeringsplannen zouden realiseren, deze groen-geel zouden zijn. Dit betekent dat we het buitengebied moesten afbakenen, met een goede verhouding tussen groen en landbouw, en als we verder eenzijdige afbakeningen zouden doorvoeren, we een conflict zouden realiseren dat alleen maar kan ontstaan op basis van wantrouwen. Het ene gebeurt dan terwijl het andere niet wordt ingevuld. De overheid moet de dubbele verantwoordelijkheid nemen.

Wat ik in twee of drie kranten heb gelezen, heeft dus mijn aandacht getrokken. De afbakening van de eerste fase van het VEN is vooral beperkt tot groengebieden die al op het gewestplan als groen staan aangeduid en op geen enkele manier met landbouwgebieden te maken hebben. Omzeggens

Sannen

geen ruimtelijke uitvoeringsplannen hebben ervoor gezorgd dat landbouwgebieden groengebieden zijn geworden. Ik begrijp dus uw uitlating niet, zeggende dat er plotseling te veel groengebieden zouden zijn afgebakend ten nadele van landbouwgebieden. Je zou zelfs de indruk kunnen krijgen dat er een omgekeerde beweging zou moeten plaatsvinden.

Rekening houdend met het RSV en met het regeerakkoord, dat duidelijk stelt dat de uitgangspunten van het RSV overeind moeten blijven wat de afbakening betreft, lijkt me de stelling dat er te veel zou zijn afgebakend, niet te kloppen. Wel is van de huidige groengebieden in Limburg al 50 percent opgenomen in het VEN. Een VEN-afbakening is minder een ruimtelijke dan wel een kwalitatieve afbakening over het beheer, de ecologische rijkdom en de biodiversiteit. In de ruimtelijke afbakening ken ik omzeggens geen voorbeelden waarbij landbouwgebieden groengebieden zijn geworden, ook het omgekeerde niet. Ik denk dat er geen ruimte is voor de beide.

Mijnheer de minister-president, ik wil van u de bevestiging horen dat het regeerakkoord en het VEN overeind blijven zoals voorzien. Om u te parafaseren: we mogen immers de afbakening van het buitengebied niet alleen aan landbouwers overlaten. Het is een gemeenschappelijke afbakening. Andere dingen kunnen we immers ook niet alleen aan 'groenen' overlaten. We moeten harmonie en samenhang realiseren voor alle gebruikers en alle maatschappelijke behoeften die er in het buitengebied aanwezig zijn.

Mijnheer de minister-president, waarop baseert u uw standpunt dat te veel groengebieden zouden zijn afgebakend ten nadele van landbouwgebieden, en dan vooral in Limburg? Bent u van oordeel dat de afbakening van de eerste fase van het VEN zou moeten worden herzien? Hebt u het over de ruimtelijke afbakening of over de VEN-afbakening, die een kwalitatieve afbakening is?

Op welke wijze zult u het regeerakkoord uitvoeren en ervoor zorgen dat de afbakening van de bijkomende gebieden landbouw, natuur en bos gelijktijdig zal verlopen? Ik denk immers dat dit de enige juiste weg is die moet worden bewandeld.

Mijnheer de voorzitter, ik heb eens alle cijfers opgevraagd. Of ik deze straks nog zal moeten aan-

halen, hangt af van het antwoord van de minister-president.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik sluit me groten-deels aan bij de heer Sannen. Ik baseer me op een artikel uit Het Belang van Limburg. Kranten die weinig commentaar geven maar alleen feiten, zijn soms correcter in het citeren van die feiten dan die die er allerlei zaken omheen vertellen en een bepaalde interpretatie weergeven.

Ik kan me voorstellen dat een aantal zaken misschien genuanceerder of zelfs wat anders gezegd zijn dan wat wordt weergegeven in de krant, en daarmee anticipeer ik mogelijk op uw antwoord. Hoe dan ook is de indruk gewekt dat wordt meegegaan in een discours dat in het buitengebied een concurrentie bestaat tussen landbouw en groengebieden. In de ruimtelijke ordening in Vlaanderen gaat het eigenlijk over een gemeenschappelijke strijd voor de bescherming van de open ruimten, die de landbouwers moeten voeren, en degenen die nog meer bekommerd zijn om natuurgebieden. Ik erken dat ook bij heel wat landbouwers die bekommernis aanwezig is.

Cijfers over de inname van landbouwgrond tonen aan dat niet in de eerste plaats landbouwgebieden worden ingenomen door groen- en natuurgebieden, maar dat in de loop van de voorbije decennia er een strijd was om de open ruimten te behouden tegen het oprukken van industrie, wegenvbouw, woningbouw, enzovoort. Er zijn heel wat gemeenschappelijke belangen bij landbouwers en groenbeschermers. De benadering die in het artikel naar voren komt, waarvan ik vrees dat ze in landbouwkringen en natuurkringen gehanteerd wordt, waarbij er tegengestelde belangen zouden zijn, is de verkeerde.

Men heeft wel een gemeenschappelijk belang, namelijk het beschermen van open ruimten, deels met als hoofdfunctie landbouw, deels met als hoofdfunctie natuur. Vanuit dit oogpunt ondersteun ik dat de twee functies ten volle moeten worden afgebakend, niet in concurrentie met elkaar maar als bescherming tegen meer industrieterreinen, havengebieden, woon- en woonuitbreidingsgebieden. In bepaalde streken meer dan in andere, bijvoorbeeld de Linkeroever, is de oprukkende industrie het

Tavernier

probleem. Hoe dan ook hebben we in Vlaanderen altijd een probleem van zuinig en correct ruimtegebruik.

Ik hoop dat vanuit deze benadering gezamenlijk een gevecht wordt gevoerd voor het beschermen van open ruimten in plaats van voor een deels vals tegenstelling tussen ruimte voor landbouw en ruimte voor natuur.

De voorzitter: Ik wil zelf eveneens aansluiten bij de vorige sprekers. Ik heb zelf de pers nagekeken over deze aangelegenheid. Ik heb in het weekblad *Boer & Tuinder* van 10 december het artikel gevonden, getiteld 'Groene Kring op stap met Yves Leterme'. Het is bijzonder interessant te lezen hoe deze mensen het zelf weergeven. Bij de titel 'Afbakening 750.000 hectare' lees ik dat Groene Kring zijn bezorgdheid heeft uitgedrukt over deze problematiek. Ik lees: 'Minister-president Yves Leterme en kabinetsmedewerker Joris Relaes hebben beloofd heel snel werk te maken van de afbakening van de 750.000 hectaren landbouwgrond. Ook hier zal Groene Kring een oogje in het zeil houden.' Dat is de perfecte uitvoering van het regeerakkoord. Ik dacht erbij: als ik de minister-president en de kabinetschef zie, zal ik hen zeker feliciteren daarvoor. Bij dezen is dat ook gebeurd.

De minister-president heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, ik dank de beide gewezen ministers van Landbouw voor hun vraag. Ik kan lering trekken uit de nuances die zij leggen.

Mijnheer Sannen, ik probeer week na week zo veel mogelijk contact te houden met landbouwers, vee-telers, siertelers, enzovoort. Ik zal dit de volgende vijf jaar blijven doen om vanuit hun ervaring en beleving het beleid uit te bouwen. We kunnen niet genoeg contact hebben met de landbouwsector zelf, waar mensen het beste van zichzelf geven om een inkomen te verwerven. Die inspanningen verdienen alle respect en ondersteuning van de politieke verantwoordelijken.

Ik ben daarom zeer graag ingegaan op de uitnodiging van Groene Kring, die jonge landbouwers groepeerd en op een zeer goed voorbereide manier

bezoeken organiseert. Met een ruime visie op de land- en tuinbouw neemt deze organisatie op een zorgzame manier standpunten in en probeert die uit te dragen.

Ik was dus effectief in Limburg, uw wingewest, mijnheer Sannen. Ik neem geen woord terug van wat ik daar heb gezegd. Het zal ook u niet vreemd zijn dat de formulering van wat er precies aan de hand is, wat de beleidsintenties zijn en wat de beleidsmaatregelen zijn, soms moeilijk te duiden is voor mensen die de sector minder goed kennen. Daarom komt er soms wat ruis op de boodschap en worden de zaken verkeerd geïnterpreteerd. Het is goed dat ik de kans krijg om in deze commissie eens duidelijk te zeggen waar het op staat op dit ogenblik. Ik heb het regeerakkoord van de eerste tot de laatste zin zelf bedacht en geschreven in samenwerking met vele anderen. Het is dan ook mijn intentie om het nauwgezet uit te voeren in dit en andere beleidsdomeinen.

Een belangrijk element in het regeerakkoord is dat we de bepalingen van het RSV van 1997 in deze legislatuur zullen uitvoeren. In het regeerakkoord staat het woord 'gelijktijdig' niet toevallig, namelijk de gelijktijdige afbakening van 750.000 hectaren agrarisch gebied, 38.000 hectaren groengebied en 10.000 hectaren bosgebied. Inzake de gelijktijdige afbakening staat op dit ogenblik de teller voor groengebied op ongeveer 9.000 hectaren. Eind deze week, begin volgende week zullen hier wellicht nog ongeveer 1.800 tot 2.000 hectaren bijkomen in het kader van de laatste procedure van groene RUP's. In het algemeen hebben we dus 9.000 tot 11.000 hectaren van de 38.000 hectaren afgebakend. Inzake de afbakening van agrarisch gebied staan we zo goed als op 0.

Inzake de gelijktijdigheid was er de afgelopen jaren een probleem – en ik probeer me met de voorzichtigheid van de Sioux uit te drukken. Het objectief van heel de Vlaamse Regering is de gelijktijdigheid in procedure te brengen. We engageren ons dus om alles te doen wat we kunnen om ook de 38.000 hectaren groengebied af te bakenen. Dat zal niet evident zijn. U kent de problemen die daarbij komen kijken in het ingewikkelde planproces en de te volgen procedures.

Ik wil nog eens benadrukken dat in heel deze operatie de minister van Ruimtelijke Ordening de lei-

Leterme

ding heeft. In afspraak met minister Van Mechelen en gedragen door heel de Vlaamse Regering sta ik erop dat, onder meer in plenaire vergaderingen, de administratie Land- en Tuinbouw in het planningsproces ernstig wordt genomen en meer wordt betrokken dan in het verleden het geval was. Het kan mijns inziens niet dat de ALT ofwel te laat, ofwel niet, ofwel niet voldoende ernstig wordt betrokken bij planningsprocessen, onder meer met betrekking tot gebieden die een gele bestemming hebben.

U hebt zelf verwezen naar het feit dat de vorige Vlaamse Regering werk heeft gemaakt van de afbakening van de VEN-gebieden ten belope van meer dan 80.000 hectaren. De afbakening heeft zich beperkt tot groengebieden. Door met deze aanduiding niet tegelijkertijd een afbakening van het agrarisch gebied te realiseren, is er een eenzijdige voorafname op het planningsproces gebeurt ten voordele van natuur.

In een aantal groengebieden zijn er heel wat bedrijfsactiviteiten. Zaterdagmiddag was ik bij de siertelers in Wachtebeke en Lochristi. Ik verheug me er al op dat u daarover zult lezen in 'Boer en Tuinder' of andere bladen. Ik heb er in een filmpje van het Algemeen Verbond van de Belgische Sier-telers en Groenvoorzieners (AVBS) voorbeelden gezien van boomkwekerijen uit de regio Herentals. De boomkwekers hadden aandacht voor duurzame ontwikkeling, maar hun bedrijfsactiviteit werd sterk ingeperkt omdat hun plantages ingeplant waren in VEN-gebieden. We kunnen ons echter de vraag stellen of hun activiteiten echt nadelig zijn voor de omgeving. Omgekeerd worden trouwens acties ondernomen in gele gebieden die de gele bestemming niet volledig respecteren.

Dit probleem stelt zich scherper in Limburg en vandaar ook mijn uitspraak. In Limburg bedraagt het landbouwgebruik in groenbestemmingen 9 percent. In West-Vlaanderen is dat maar 3 percent en in Antwerpen 6 percent. Limburg is dus dé provincie bij uitstek waar landbouwactiviteiten in groengebieden gebeuren. Ik heb er geen probleem mee dat de VEN-afbakening gebeurt. Ik heb daar destijds als schepen van ruimtelijke ordening aan meegewerkt in mijn eigen stad. De afbakening heeft in Limburg echter meer repercussies dan in andere provincies. De sector ziet dat de teller op nul staat ten aanzien van de 750.000 hectare agrarisch gebied en dat lokt

begrijpelijke reacties uit tegenover beleidsverantwoordelijken. Er wordt gezegd dat dit niet de afspraak was in het RSV van 1997 en ook niet in het regeerakkoord van de vorige Vlaamse Regering. De landbouwers zijn dan ook sceptisch. Ik heb daarop gereageerd door te stellen dat het de intentie van de Vlaamse Regering is om het planningsproces op gang te brengen en dat we er in Limburg voor willen zorgen dat de vele duizenden hectaren geel blijven en deel uitmaken van de 750.000 hectare die moet worden afgebakend.

We zoeken een maatschappelijk draagvlak voor de bestemmingsprocessen. De passage in het regeerakkoord inzake de evaluatie van de planschade- en planbateregeling heeft de bedoeling dat we daarover moeten nadenken. In 1999 is er een uitspraak gebeurd rond planschade in die context, maar we zijn ondertussen heel wat verder. Bepaalde bestemmingsprocessen leggen een hypotheek op het normaal gebruik van landbouwgebied. Mijnheer Tavernier, u zegt dat het een verkeerde voorstelling van de feiten is dat er concurrentie is tussen landbouw en natuur bij bestemmingsprocessen. Volgens mij ziet u dat te idyllisch en staat dit ver van de realiteit. Wanneer landbouwers worden geraakt in de normale exploitatie van hun bedrijf, dan botst het gemeenschappelijk belang nu eenmaal met het inkomen van die mensen.

In Limburg is onder meer het volgende aan de orde. Vroeger, ten tijde van de uitwerking van de gewestplannen, werden gebieden waarop aan landbouw werd gedaan, groen ingekleurd. Dat werd beschouwd als een bescherming van het landbouw-areaal tegen de aanspraken van de woningsector en de industrie. Achteraf beschouwd is men toen misschien wat te enthousiast opgetreden.

Ik vat samen. Ik wil het regeerakkoord uitvoeren. Ik heb u de concrete toestand van vandaag geschetst. De teller staat op 9.000 hectare natuurgebied, tegenover het doel van 38.000 hectare. De teller voor het doel van 750.000 hectare landbouwgebied staat nog steeds op nul. We hebben de bedoeling om binnen zeer afzienbare tijd in de regering een timing af te spreken die moet toestaan om het doel van 750.000 hectare landbouwgebied versneld te realiseren. Het is niet onmogelijk dat dit nog voor het kerstreces gebeurt. Ik heb trouwens minister Van Mechelen gevraagd om dat voor te bereiden, zodat dit met veel kansen op realisatie kan worden aangepakt.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Ik wil hem eerst op het hart drukken dat de vele bezoeken te velde bijzonder interessant zijn. Het was een van de meest aangename ervaringen van mijn ministerschap. De mensen komen snel terzake. Ze laten vlug weten waarover het volgens hen gaat en wat hun problemen zijn. En ze gebruiken geen omfloerste formuleringen. Ik hou wel van zulke directe contacten en direct taalgebruik.

Ik bespeurde hier ook onverholven kritiek op het beleid dat minister Van Mechelen tijdens de afgelopen legislatuur heeft gevoerd. Blijkbaar is er toen onvoldoende afgebakend. Blijkbaar gaan er vandaag sterkere impulsen van de huidige minister-president uit om dat toch te doen. Minister-president Leterme stelt dat er natuurgebied is afgebakend, maar geen landbouwgebied. Ik had gehoopt dat hij de verantwoordelijkheid voor de afbakening mee zou dragen, maar hij legt de volle verantwoordelijkheid ervan bij de minister van Ruimtelijke Ordening, die in het verleden de administratie Land- en Tuinbouw bij de uitwerking van de ruimtelijke uitvoeringsplannen onvoldoende zou hebben betrokken.

Er moet een belangrijk onderscheid worden gemaakt. Een structuurplan heeft met ruimtelijke uitvoeringsplannen te maken. Het VEN komt voort uit het natuurdecreet, maar het heeft met de kwaliteitsbewaking te maken. Veel groengebieden worden toch gebruikt voor landbouw, en zijn nu opgenomen in de VEN-gebieden. Ik besef dat dit gevolgen heeft voor de exploitatie van de landbouwbedrijven. In de begeleidende maatregelen voor de VEN-gebieden staan mijns inziens echter voldoende mogelijkheden om het eventuele inkomensverlies en andere nadelige gevolgen ten dele op te vangen. Het gaat hier niet over landbouwgebieden, maar over groengebieden die worden gebruikt voor de landbouw en kwalitatief moeten worden beheerd.

Mijnheer de minister-president, ik sluit me aan bij de Vlaamse Regering wanneer ze pleit voor een gelijktijdige afbakening. Ik heb daar in het verleden zelf ook voor geijverd. Ik heb dan ook geen nieuw groen RUP opgestart. Als we in de buitengebieden het nodige vertrouwen willen creëren, moet er een gelijktijdig proces worden opgestart waarbij de

landbouwers en alle andere gebruikers betrokken worden.

Het doet me plezier dat het engagement over de hoeveelheid af te bakenen gebied overeind blijft.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer Sannen, de Vlaamse Regering bestaat uit één ploeg. Binnen die ploeg is minister Van Mechelen de initiatiefnemer voor het planningsproces. Het is echter evident dat landbouw en natuur daarbij betrokken worden. Tijdens de volgende weken zullen verdere afspraken worden gemaakt over de afbakening en bestemming van die 750.000 hectare agrarisch gebied.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.38 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

